

Nyhetsbrev om EU-rätt nummer 7 2021

Innehåll

INLEDNING	2
AVGÖRANDEN I SVENSKA DOMSTOLAR, M.M.....	2
Skatterätt.....	2
När bolag registrerats för moms kan avdrag för ingående skatt inte vägras på den grunden att verksamheten inte uppfyller förutsättningarna för att vara en ekonomisk verksamhet.....	2
Offentlig upphandling	4
En anbudsgivare kan inte kvalificera sig i en reserverad upphandling genom att göra gällande att en enhet inom anbudsgivarens organisation uppfyller kraven för deltagande	4
EU-DOMSTOLEN.....	5
Avgöranden rörande Sverige	5
Sverige delvis fällt för fördragsbrott angående vattenrening i tätort m.m.....	5
Förslag till avgöranden rörande Sverige	5
Upphandling - Inget krav på övertagande av verksamhet vid partsbyte i anledning av konkurs.....	5
Institutionell rätt och allmänna principer.....	6
Avvägningen mellan skyddet för konfidentiella uppgifter och rätten till en rättvis rättegång i mål om offentlig upphandling.....	6
Processrätt.....	9
Leverensavtal inte investering – skiljedomstol inte behörig.....	9
Skatterätt.....	9
Ränta ska utgå på felaktigt uttagen elskatt.....	9
Konkurrensrätt m.m.....	10
Inre marknaden och fri rörlighet	11
Särbehandling av tredjelandsmedborgare som utsatts för våld i hemmet i äktenskap med unionsmedborgare respektive tredjelandsmedborgare inte otillåten	11
Straff- och civilrättsligt samarbete	13
Arvsförordningen tillämplig på skriftligt ”gåvobrev” när gåvan fullbordas genom givarens död.....	13
Informationssamhället.....	14
Internetleverantörs trafikstyrning genom avtalad begränsning av hastighet inte tillåten när den sker av affärsmässiga skäl.....	14
Arbetsrätt	16
Konsumenträtt.....	16
Migrationsrätt	16

Tredjelandsmedborgare med arbetstillstånd har ansetts berättigad till italienska föräldraskapsförmåner.....	16
Frågan om sonen till person som avser grunda asylrätt på sonens status som subsidiärt skyddsbehövande är underårig ska göras utifrån tidpunkten när personen ansöker.....	17
Miljörätt	18
EU-RÄTTEN I SVENSKA JURIDISKA TIDSKRIFTER	18
NYA MÅL.....	18
DET HÄNDER I EU-DOMSTOLEN	19
FRÅN LAGSTIFTNINGSSARBETET	19
Lagstiftningsåtgärder med anledning av EU:s gröna taxonomiförordning	19
Regellättnader på värdepappersmarknaden och några frågor om referensvärden	20
Anpassningar av svensk lag till EU:s förordningar om Schengens informationssystem.....	20

INLEDNING

I årets sjunde utgåva av Nyhetsbrevet, som avser september 2021, kan vi konstatera att månadens viktigaste avgörande varken omfattas av rapporteringsperioden eller kommer från någon domstol vars avgöranden brukar rapporteras här. Det rör sig förstås om avgörandet från Polens författningsdomstol den 7 oktober 2021, i vilken den uttalade att en lång rad grundläggande krav som enligt EU-rätten ställs på polsk rättsskipning är oförenliga med den polska konstitutionen. Försättning lär följa. I övrigt rapporteras bl.a. om ett avgörande, under rubriken Institutionell rätt och allmänna principer, om hur skyddet för företagshemligheter och andra konfidentiella uppgifter som kan förekomma inom ramen för en offentlig upphandling förhåller sig till rätten till en rättvis rättegång för den som vill klaga på resultatet av en sådan upphandling. Offentlig upphandling är också föremålet för det förslag till avgörande som lämnats angående Högsta förvaltningsdomstolens begäran om förhandsavgörande, rörande det undantag från kravet på upphandling som kan tillämpas vid överlåtelse av avtalet i anledning av entreprenörens konkurs.

AVGÖRANDEN I SVENSKA DOMSTOLAR, M.M.

Skatterätt

[När bolag registrerats för moms kan avdrag för ingående skatt inte vägras på den grunden att verksamheten inte uppfyller förutsättningarna för att vara en ekonomisk verksamhet](#)

Högsta förvaltningsdomstolen har i dom den 24 september 2021 i mål 3562-19 och 3563-19, Ref 52, prövat en fråga om betydelsen av mervärdesskatteregistrering. VicMik AB ansökte i oktober 2014 om att bli registrerat till mervärdesskatt för en verksamhet avseende förädling och försäljning av hästar. Skatteverket ställde frågor till bolaget angående den planerade hästverksamheten för att kunna bedöma om den var mervärdesskattepliktig eller inte. Skatteverket registrerade därefter bolaget till

mervärdesskatt i december samma år. I oktober 2017 beslutade Skatteverket att minska bolagets ingående mervärdesskatt med vissa belopp för viss period. Beslutet motiverades med att bolaget inte hade styrkt att hästverksamheten bedrevs i syfte att fortlöpande vinna intäkter och att bolaget därmed inte kunde anses bedriva ekonomisk verksamhet. Bolaget var därför inte skattskyldigt för den aktuella verksamheten och hade således inte heller rätt till avdrag för ingående mervärdesskatt. Skatteverket ansåg vidare att de nedlagda kostnaderna i verksamheten var privata levnadskostnader för en av bolagets delägare och att avdrag för ingående skatt därmed kunde vägras även på den grunden. Bolaget överklagade, men förlorade i såväl förvaltnings- som kammarrätten.

Huvudfrågan i målen är **vilken betydelse en registrering till mervärdesskatt har vid bedömningen av rätt till avdrag för ingående skatt.**

HFD konstaterade att Skatteverket har nekat bolaget avdrag för ingående mervärdesskatt på två grunder. Myndigheten anser i första hand att den aktuella hästverksamheten inte uppfyller förutsättningarna för att vara en ekonomisk verksamhet och i andra hand att den ingående skatten avser privata levnadskostnader för en av bolagets ägare. När det gäller frågan om avdrag ska vägras på den grunden att verksamheten inte uppfyller förutsättningarna för att vara en ekonomisk verksamhet ska först bedömas vilken betydelse det har att Skatteverket har registrerat bolaget till mervärdesskatt för den aktuella verksamheten. Avdragsrätten för ingående skatt i och för sig inte är beroende av att bolaget är mervärdesskatteregistrerat. Om de förutsättningar för avdrag som följer av mervärdesskattelagen är uppfyllda ska avdrag således medges oavsett om registrering har skett eller inte. Beslutet om registrering har emellertid betydelse på så sätt att det är en bekräftelse på att Skatteverket vid tiden för beslutet har bedömt att bolaget är skattskyldigt och bedriver ekonomisk verksamhet. Av EU-domstolens praxis framgår att när skattskyldigheten väl har fastställts så skulle det strida mot principerna om skydd för berättigade förväntningar och om rättssäkerhet att – bortsett från i fall av bedrägeri eller missbruk – med retroaktiv verkan ompröva detta beslut, EU-domstolens dom Breitsohl, C-400/98, EU:C:2000:304, punkt 38. EU-domstolens uttalande i målet Breitsohl om att skattskyldigheten inte kan fränkännas någon retroaktivt utom i fall av bedrägeri eller missbruk är generellt formulerat. EU-domstolen hänvisar därvid till **principerna om skydd för berättigade förväntningar och om rättssäkerhet**. Enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening är dessa principer lika relevanta oavsett de skäl som Skatteverket har för att ompröva den bedömning av skattskyldigheten som myndigheten tidigare har gjort med anledning av en ansökan om registrering till mervärdesskatt. Under förutsättning att ansökan har skett i god tro och den sökande har lämnat de uppgifter som Skatteverket behövt för att kunna fatta beslut om registrering bör den sökande således kunna förlita sig på att skattskyldigheten består till dess att myndigheten meddelar annat. Det har inte påståtts att bolaget i samband med registreringen har lämnat ofullständiga eller vilseledande uppgifter eller på annat sätt gjort sig skyldigt till bedrägeri eller missbruk. I och med beslutet att registrera bolaget till mervärdesskatt för hästverksamheten har Skatteverket bedömt att denna verksamhet är en ekonomisk verksamhet. Skatteverket har inte under den tidsperiod som den aktuella ingående skatten avser meddelat bolaget att myndigheten inte längre står fast vid den uppfattningen. Avdrag för ingående mervärdesskatt kan därför inte vägras på den

grunden att verksamheten inte uppfyller förutsättningarna för att vara en ekonomisk verksamhet.

Offentlig upphandling

[En anbudsgivare kan inte kvalificera sig i en reserverad upphandling genom att göra gällande att en enhet inom anbudsgivarens organisation uppfyller kraven för deltagande](#)

Högsta förvaltningsdomstolen har i dom den 6 september 2021 i mål 5671-20, Ref 48, meddelat dom i ett mål om offentlig upphandling.

Arbetsförmedlingen genomför en upphandling av ramavtal genom ett s.k. förenklat förfarande. De tjänster som upphandlingen avser är arbetsförberedande insatser för arbets sökande som är inskrivna på Arbetsförmedlingen och som har stort behov av stöd för att komma in på arbetsmarknaden. Upphandlingen är reserverad för skyddade verkstäder och sociala företag. Linde Bergslags församling lämnade anbud i upphandlingen och angav följande. Avtalet ska fullgöras av S:t Mary Lindesberg. S:t Mary bedriver arbetsintegrerande verksamhet inom Svenska kyrkan och finns på flera orter, bl.a. i Lindesberg. S:t Mary Lindesberg är en självständig organisatorisk enhet inom församlingen och uppfyller kraven för att få delta i den reserverade upphandlingen. Arbetsförmedlingen menade att det var **församlingens hela verksamhet, inte enbart det arbete som enheten S:t Mary Lindesberg bedriver, som skulle uppfylla kraven för att få delta i upphandlingen** eftersom det var församlingen som hade lämnat anbudet. Församlingen ansågs inte uppfylla dessa krav.

Församlingen förde talan mot beslutet, men förlorade i såväl förvaltnings- som kammarrätten. Kammarrätten ansåg att en verksamhetsdel inom en juridisk person saknar möjlighet att förvärva rättigheter och skyldigheter och därför inte kan betraktas som en leverantör. Vidare ansåg kammarrätten att det inte är möjligt för en leverantör att uppfylla kraven för att få delta i en reserverad upphandling genom att hänvisa till en organisatorisk enhet inom leverantören.

Frågan i målet gäller **förutsättningarna för en anbudsgivare att kvalificera sig i en reserverad upphandling när anbudsgivaren har angett att avtalet ska fullgöras av en organisatorisk enhet inom anbudsgivaren och att den enheten utgör en skyddad verkstad eller ett socialt företag.**

HFD konstaterade att inget hindrar att en organisatorisk enhet inom en juridisk person lämnar anbud i en upphandling och alltså är en leverantör i upphandlingsregelverkets mening. I den aktuella upphandlingen är det Linde Bergslags församling som har lämnat anbud och som därför är leverantör i upphandlingen, inte S:t Mary Lindesberg. Det förhållandet att anbudet i och för sig skulle ha kunnat lämnas av S:t Mary Lindesberg saknar härvidlag betydelse. Genom bestämmelserna i 4 kap. 18 § LOU om reserverade upphandlingar tillåts av sociala skäl en positiv särbehandling av vissa leverantörer. Syftet med regleringen är att de aktuella leverantörerna ska ges en möjlighet att tilldelas avtal under förutsättningar som inte skulle gälla vid normala konkurrensförhållanden. För att säkerställa detta syfte måste de krav som ställs för att kvalificera sig i en upphandling gälla leverantören som sådan. Den leverantör som lämnar ett anbud i en reserverad upphandling ska alltså, för att kvalificera sig, vara en skyddad verkstad eller ett socialt företag samt ha en tillräckligt hög sysselsättningsgrad beträffande personer

med funktionsnedsättning eller personer som har svårt att komma in på arbetsmarknaden.

EU-DOMSTOLEN

EU-domstolen har under perioden 1 juli – 31 augusti 2021 meddelat [50 domar](#) som publicerats i rättsfallssamlingen, varav [6 domar](#) från stora avdelningen. [En](#) av dessa domar rör mål där förhandsavgörande begärts av svensk domstol eller talan om fördragsbrott mot Sverige. Under samma period har generaladvokaterna meddelat [43 förslag](#) till avgöranden. [Ett](#) av dessa förslag rör Sverige i denna mening. [Pressmeddelanden](#) har lämnats i ett antal av dessa avgöranden och förslag.

Avgöranden rörande Sverige

[Sverige delvis fällt för fördragsbrott angående vattenrening i tätort m.m.](#)

EU-domstolen, fjärde avdelningen, har i dom den 2 september 2021 i mål C-22/20, kommissionen mot Sverige, prövat en talan om fördragsbrott mot Sverige för att ha underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 4.3 FEU genom att inte tillhandahålla kommissionen de upplysningar som är nödvändiga för att den ska kunna bedöma riktigheten av påståendena att tätorterna Habo och Töreboda uppfyller kraven i direktiv 91/271/EEG om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse, att ha underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 4 i förening med artiklarna 10 och 15 i direktiv 91/271 genom att inte säkerställa att avloppsvatten från tätorterna Lycksele, Malå, Mockfjärd, Pajala, Robertsfors och Tännaldalen före utsläpp undergår sekundär rening eller motsvarande rening i enlighet med kraven i direktivet, och att ha underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 5 i förening med artiklarna 10 och 15 i direktiv 91/271 genom att inte säkerställa att avloppsvatten från tätorterna Borås, Skoghall, Habo och Töreboda före utsläpp undergår mer långtgående rening än vad som följer av artikel 4 i direktivet i enlighet med kraven i samma direktiv.

EU-domstolen fann att Sverige har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 4 i direktiv 91/271, jämförd med artikel 10 i samma direktiv, genom att inte ha säkerställt att avloppsvattnet från tätorterna Lycksele, Malå och Pajala undergår sekundär rening eller motsvarande rening före utsläpp, och enligt artikel 4.3 FEU genom att inte under det administrativa förfarandet lämna de upplysningar till kommissionen som denna skulle ha behövt för att kunna bedöma huruvida avloppsreningsverken i tätorterna Habo och Töreboda uppfyller kraven i direktiv 91/271. Kommissionens talan ogillades i övrigt.

Förslag till avgöranden rörande Sverige

[Upphandling - Inget krav på övertagande av verksamhet vid partsbyte i anledning av konkurs](#)

Generaladvokaten Henrik Saugmandsgaard Øe har den 9 september 2021 lämnat förslag till avgörande i mål C-461/20, Advania Sverige och Kammarkollegiet, angående undantaget i artikel 72.1 d ii) i direktiv 2014/24 från kravet på tillämpning av upphandlingsförfarande som anges i direktiv 2014/24 om offentlig upphandling när den anbudsgivare som har tilldelats ett kontrakt blir insolvent under fullgörandet av kontraktet. Målet rör en begäran om förhandsavgörande från Högsta förvaltningsdomstolen angående villkoren för tillämpning av nämnda undantag och

särskilt om huruvida dessa villkor **kräver att den entreprenör som inträder i den ursprungliga entreprenörens ställe övertar inte enbart det berörda kontraktet utan också åtminstone en del av den sistnämndes verksamhet.**

Kammarkollegiet gjorde en anbudsinfordran avseende leverans av it-utrustning, särskilt datorer, bildskärmar och surfplattor, genom ett selektivt förfarande i enlighet med LOU. Advania var, på grund av mängden sökande, inte bland de som uppmanades lämna anbud. Ramavtal tecknades med bl.a. Misco, som tilldelades fyra ramavtal. Dustin tilldelades ramavtal. Misco ansökte därefter om att Kammarkollegiet skulle godkänna att dess fyra ramavtal överläts till Advania. Misco försattes i konkurs. Konkursförvaltaren tecknade ett avtal med Advania om överlåtelse av de fyra ramavtalen. Överlåtelsen godkändes av Kammarkollegiet. Dustin ansökte vid förvaltningsrätten om att ramavtalen mellan Advania och Kammarkollegiet skulle ogiltigförklaras.

Dustins talan ogillades i första instans, medan kammarrätten biföll. Den framhöll att Misco praktiskt taget inte hade överlåtit någon verksamhet till Advania förutom de aktuella ramavtalen och att Advania följaktligen inte kunde anses ha helt eller delvis inträtt i Miscos ställe i den mening som avses i 17 kap. 13 § LOU. Målet överklagades till HFD, som frågade:

”Innebär den omständigheten att en ny leverantör övertagit den ursprungliga leverantörens rättigheter och skyldigheter enligt ett ramavtal, efter det att den ursprungliga leverantören försatts i konkurs och konkursboet överlåtit avtalet, att den nya leverantören ska anses ha inträtt i den ursprungliga leverantörens ställe under sådana förhållanden som avses i artikel 72.1 d ii i upphandlingsdirektivet?”

Generaladvokaten menar att **det inte krävs att den nya entreprenör till vilken kontraktet överläts även övertar en del av den ursprungliga entreprenörens verksamhet.** I bestämmelsen anges vissa villkor för tillämpningen, såsom att den nya entreprenören uppfyller kriterierna för urvalet, att det inte sker andra väsentliga ändringar av kontraktet och att övertagandet inte sker i syfte att kringgå upphandlingsreglerna. Den är tillämplig när ekonomisk aktör ”helt eller delvis inträder i den ursprungliga entreprenörens ställe till följd av företagsomstruktureringar, inklusive uppköp, sammanslagningar, förvärv eller insolvens”. Den föreslagna tolkningen stöds av bestämmelsens lydelse, det sammanhang i vilket den ingår och de mål som eftersträvas. Generaladvokaten gör omfattande hänvisningar till domen av den 19 juni 2008, presstext Nachrichtenagentur (C-454/06, EU:C:2008:351).

Institutionell rätt och allmänna principer

[Avvägningen mellan skyddet för konfidentiella uppgifter och rätten till en rättvis rättegång i mål om offentlig upphandling](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 7 september 2021 i mål C-927/19, Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras, prövat en begäran om förhandsavgörande från Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Litauens högsta domstol) angående tolkningen av artiklarna 21, 42, 57.4 h, 58.3, 58.4 och 70 i direktiv 2014/24/EU om offentlig upphandling m.m., artiklarna 1 och 2 i direktiv 89/665/EEG om samordning av lagar och andra författningar för prövning av offentlig upphandling av varor och bygg- och anläggningsarbeten i aktuell lydelse, samt artikel 9.2 i direktiv (EU) 2016/943 om skydd mot att icke röjd know-how och företagsinformation

(företagshemligheter) olagligen anskaffas, utnyttjas och röjs. Målet mellan Ecoservice och den upphandlande myndigheten rör en talan mot tilldelningsbeslut i en offentlig upphandling. Målet är omfattande och refereras endast i den del som avses i rubriken.

I en upphandling mottog den upphandlande myndigheten tre anbud, bland annat från Ecoservice, som sattes på andra plats, och från Gruppen, som tilldelades upphandlingen. Ecoservice begärde att den upphandlande myndigheten skulle ge tillgång till de uppgifter som myndigheten hade beaktat vid bedömningen av anbuden, i synnerhet Gruppens anbud. Ecoservice fick enbart ta del av de icke-konfidentiella uppgifterna i anbudet. Ecoservice begärde omprövning och anförde bl.a. att Gruppen inte kunde ha uppfyllt de villkor som angivits i vissa delar. Begäran avslogs och Ecoservice förde talan vid domstol, där man yrkade att den upphandlande myndigheten skulle föreläggas att förete Gruppens anbud samt den skriftväxling som förekommit mellan Gruppen och den upphandlande myndigheten. Ecoservice gjorde gällande att all bevisning skulle inges till domstolen, oberoende av om den var konfidentiell. Ecoservice ansåg att det var nödvändigt att få tillgång till dessa handlingar, varav vissa inte var konfidentiella, för att precisera sina egna yrkanden. Den upphandlande myndigheten ålades förete samtliga uppgifter. Den upphandlande myndigheten vägrade följa föreläggandet, med hänvisning till nationella bestämmelser i upphandlingslagstiftningen. Domstolen begränsade föreläggandet att inge handlingar till att endast avse Gruppens anbud och de handlingar som bilagts anbudet. Den upphandlande myndigheten följde föreläggandet, men begärde att konfidentiella uppgifter inte skulle lämnas ut, vilket domstolen biföll.

Efter det att målet avgjorts i sak överklagades det till den hänskjutande domstolen, där Ecoservice på nytt begärde att få tillgång till samtliga handlingar. Den hänskjutande domstolen vill bl.a. få klarhet i den exakta räckvidden av de upphandlande myndigheternas skyldighet att skydda sekretessen för de uppgifter som anbudsgivarna inkommer med samt förhållandet mellan dessa skyldigheter och skyldigheten att säkerställa ett effektivt domstolsskydd för de ekonomiska aktörer som har överklagat.

EU-domstolen prövade, i här aktuell del, huruvida såväl den upphandlande myndigheten som, i förekommande fall, den behöriga nationella domstolen är skyldiga att till en ekonomisk aktör som har begärt detta, lämna ut alla uppgifter som finns i de handlingar som en konkurrent har ingett, inklusive konfidentiell information. I **artikel 21.1 i direktiv 2014/24** anges att om inte annat föreskrivs i direktivet eller i nationell rätt som den upphandlande myndigheten omfattas av, särskilt lagstiftning om tillgång till information, och utan att det påverkar upplysningsskyldigheten i fråga om tilldelade kontrakt och information till anbudssökande och anbudsgivare enligt artiklarna 50 och 55, **får den upphandlande myndigheten inte offentliggöra** uppgifter som lämnats in och förklarats konfidentiella av de ekonomiska aktörerna. **Huvudsyftet** med de unionsrättsliga bestämmelserna om offentlig upphandling omfattar att området **öppnas upp för icke snedvriden konkurrens** i alla medlemsstater. För att uppnå detta mål, är det väsentligt att de upphandlande myndigheterna inte lämnar ut sådan information avseende offentliga upphandlingsförfaranden vars innehåll skulle kunna användas för att snedvrیدا konkurrensen, antingen inom ramen för ett pågående upphandlingsförfarande eller

inom ramen för ett framtida upphandlingsförfarande. Den upphandlande myndigheten är emellertid inte bunden av en ekonomisk aktörs blotta påstående om att de ingivna uppgifterna är konfidentiella. En sådan aktör måste nämligen styrka att de uppgifter, vars utlämnande den har motsatt sig, verkligen är konfidentiella, genom att exempelvis visa att dessa innehåller tekniska eller kommersiella hemligheter, att deras innehåll skulle kunna användas för att snedvrída konkurrensen eller att ett utlämnande av dem skulle kunna vara till skada för den ifrågavarande aktören. Om den upphandlande myndigheten ifrågasätter huruvida uppgifter som lämnats av en ekonomisk aktör är konfidentiella, **måste** den, innan den fattar beslut om att ge den som begär det tillgång till dessa uppgifter, följaktligen **bereda den berörda aktören tillfälle att inkomma med ytterligare bevisning** för att säkerställa att aktörens rätt till försvar iakttas.

Principen om skyddet för konfidentiell information och företagshemligheter ska vidare **genomföras på så sätt att den är förenlig med kraven på ett effektivt rättsligt skydd** och **rätten till försvar** för parterna i förfarandet. **Den behöriga nationella domstolen ska** följaktligen, med beaktande av såväl behovet av att skydda det allmänna intresset av att upprätthålla en lojal konkurrens inom ramen för offentliga upphandlingsförfaranden som intresset av att skydda information som verkligen är konfidentiell och särskilt företagshemligheterna för de som deltar i anbuds-förfarandet, **kontrollera att den upphandlande myndigheten hade fog för sin bedömning att de uppgifter vars utlämnande till den som begärt det nekats var konfidentiella**. Den behöriga nationella domstolen ska härvid göra en **fullständig prövning av samtliga relevanta faktiska och rättsliga omständigheter**. Det är därför nödvändigt att den nationella domstolen har tillgång till den information som krävs för att kunna avgöra målet eller ärendet med fullständig kännedom om fakta, inbegripet konfidentiell information och företagshemligheter.

EU-domstolen lämnade följande svar, i nu aktuell del:

Artikel 1.1 fjärde stycket, 1.3 och 1.5 i direktiv 89/665 samt artikel 21 i direktiv 2014/24, jämförda med **artikel 47 i stadgan**, ska tolkas så, att den behöriga nationella domstol som har att pröva ett överklagande av en upphandlande myndighets beslut att till en ekonomisk aktör inte lämna ut uppgifter som anses vara konfidentiella i de handlingar som ingetts av den konkurrent till vilken kontraktet har tilldelats eller ett överklagande av den upphandlande myndighetens avslag på ett administrativt klagomål mot ett sådant beslut om nekat utlämnande, är skyldig att göra en avvägning mellan sökandens rätt till ett effektivt rättsmedel och den berörda konkurrentens rätt till skydd för sina konfidentiella uppgifter och företagshemligheter. Den behöriga nationella domstolen, som nödvändigtvis måste ha tillgång till de uppgifter som krävs, inklusive konfidentiella uppgifter och företagshemligheter, för att med full kännedom om saken kunna uttala sig om huruvida uppgifterna kan lämnas ut, ska i detta syfte pröva samtliga relevanta faktiska och rättsliga omständigheter. Denna domstol **måste även kunna ogiltigförklara beslutet om nekat utlämnande** eller avslaget på klagomålet mot detta beslut om dessa beslut är rättsstridiga och, i förekommande fall, återförvisa ärendet till den upphandlande myndigheten, eller till och med **själv fatta ett nytt beslut om detta är tillåtet enligt nationell rätt**.

Processrätt

[Leverensavtal inte investering – skiljedomstol inte behörig](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 2 september 2021 i mål C-741/19, Republiken Moldavien, prövat en begäran om förhandsavgörande från Cour d'appel de Paris (Appellationsdomstolen i Paris, Frankrike) angående tolkningen av artiklarna 1 led 6 och 26.1 i energistadgefördraget. Målet rör behörigheten för en skiljedomstol som meddelat en dom i Paris.

För att fullgöra en serie avtal som ingåtts under år 1999 sålde Ukrenergo, en ukrainsk producent, elektricitet till Energoalians, en ukrainsk distributör, som sålde vidare denna el till Derimen, ett bolag som var registrerat på Brittiska Jungfruöarna, som i sin tur sålde elen vidare till Moldtranselectro, ett moldaviskt offentligt företag, för export till Moldavien. De elkvaniteter som skulle levereras fastställdes varje månad direkt av Moldtranselectro och Ukrenergo. Elen levererades i enlighet härmed av Ukrenergo till Moldtranselectro. Derimen erlade full betalning till Energoalians för den sålunda köpta elen, medan Moldtranselectro endast delvis betalade Derimen för denna el. Derimen överlät sin fordran på Moldtranselectro till Energoalians.

Moldtranselectro betalade endast delvis sin skuld till Energoalians. Energoalians försökte utan framgång erhålla betalning av det resterande skuldbeloppet genom att väcka talan vid moldaviska domstolar och därefter vid ukrainska domstolar. Genom en skiljedom meddelad i Paris förklarade den ad hoc-skiljedomstol som tillsatts för att lösa denna tvist sig behörig och förpliktade med stöd av energistadgefördraget Republiken Moldavien att betala ett visst belopp till Energoalians då nämnda stat ansågs ha åsidosatt sina internationella åtaganden. Republiken Moldavien väckte talan vid Cour d'appel de Paris om ogiltigförklaring av denna skiljedom och åberopade att en bestämmelse som tillhörde grunderna för rättsordningen hade åsidosatts, nämligen bestämmelsen om den nämnda skiljedomstolens behörighet, i enlighet med artikel 1520 i code de procédure civile (civilprocesslagen).

Förhandsavgörande begärdes.

EU-domstolen prövade huruvida artiklarna 1 led 6 och 26.1 i energistadgefördraget ska tolkas så, att det **kan utgöra en investering** i den mening som avses i dessa bestämmelser **att ett företag** från en part i detta fördrag **förvärvar en fordran, som grundar sig på ett avtal om leverans av el som inte är förenat med en investering**, vilken ett företag från en stat som inte är part i nämnda fördrag innehar gentemot ett offentligt företag från en annan part i detta fördrag, trots att denna **fordran inte har något samband med något kapitaltillskott från förvärvaren** i den fördragsslutande värdstatens område. **Frågan besvarades nekande**, eftersom ett avtal enbart om leverans av el är en handelstransaktion som inte i sig kan utgöra en investering i den mening som avses i artikel 1 led 6 i energistadgefördraget, och detta till och med oberoende av huruvida ett kapitaltillskott är nödvändigt för att en viss transaktion ska anses utgöra en investering.

Skatterätt

[Ränta ska utgå på felaktigt uttagen elskatt](#)

EU-domstolen, femte avdelningen, har i dom den 9 september 2021 i mål C-100/20, Hauptzollamt B, prövat en begäran om förhandsavgörande från Bundesfinanzhof (Federala skattedomstolen, Tyskland) angående tolkningen av artikel 17.1 a i direktiv

2003/96/EG om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet. Målet handlar om ett beslut om påförande av skatt på XY:s elförbrukning, och särskilt frågan huruvida XY har rätt till dröjsmålsränta på den elskatt som XY felaktigt erlagt och som därför betalats åter till XY.

XY är ett tillverkningsföretag som inom ramen för sin verksamhet tog ut elektricitet från elnätet för att ladda upp ackumulatörer. XY redovisade i sin elskattedeklaration den mängd elektricitet som hade tagits ut för bolagets egen förbrukning och valde att tillämpa den reducerade skattesats som föreskrivs. I beskattningsbeslutet tillämpade Hauptzollamt B emellertid den normala elskattesatsen. I ett domstolsavgörande slogs det fast att det var den reducerade skattesatsen som skulle tillämpas. Hauptzollamt B omprövade beslutet och vidtog rättelse XY:s beskattningsbeslut samt betalade tillbaka det överskjutande beloppet. XY yrkade att dröjsmålsränta skulle utgå på det belopp som betalats tillbaka. Hauptzollamt B beslutade att någon dröjsmålsränta inte skulle utgå.

Beslutet överklagade och frågan hamnade så småningom hos den hänskjutande domstolen, som ansåg att XY:s verksamhet omfattas av tillämpningsområdet för direktiv 2003/96.

EU-domstolen anförde att hänskjutande domstolen ställt sin tolkningsfråga för att få klarhet i **huruvida det enligt unionsrätten är påkallat att ränta ska utgå vid återbetalning av sådan elskatt som rättsstridigt tagits ut på grund av felaktig tillämpning av en nationell bestämmelse** som antagits med stöd av en möjlighet som medlemsstaterna har enligt direktiv 2003/96. Den konstaterade att det följer av rättspraxis att medlemsstaterna är skyldiga att såväl återbetala som betala ränta på skattebelopp som de felaktigt uttagit, och att detta även gör sig gällande då det är de allmänna unionsrättsliga principerna som åsidosatts. Direktiv 2003/96 har till syfte att inrätta ett **system för harmoniserad beskattning** av energiprodukter och elektricitet. Inom ramen för detta system har unionslagstiftaren, bland annat enligt artiklarna 5, 7, 15–17 och 19 i direktivet, gett medlemsstaterna ett antal möjligheter att införa differentierade skattesatser, undantag från skatteplikt eller skattenedsättningar för punktskatter; dessa möjligheter utgör en integrerad del av det harmoniserade skattesystem som inrättats genom direktivet. Medlemsstaterna ska, då de utövar sitt bedömningsutrymme enligt dessa artiklar, iaktta unionsrätten och de allmänna unionsrättsliga principerna, bland annat **likabehandlingsprincipen**. En ekonomisk aktör som omfattas av reducerad elskattesats med tillämpning av en nationell bestämmelse som genomför den i direktiv 2003/96 föreskrivna möjligheten, varvid rättsstridigt skattebelopp tagits ut, befinner sig i en situation som är jämförbar med situationen för en ekonomisk aktör som omfattas av normal elskattesats med tillämpning av en direktivsbestämmelse, varvid rättsstridigt skattebelopp tagits ut. Dessa båda situationer får inte behandlas på olika sätt. Vid återbetalning innebär detta en skyldighet att betala ränta på rättsstridigt uttaget skattebelopp.

Konkurrensrätt m.m.

Inre marknaden och fri rörlighet

Särbehandling av tredjelandsmedborgare som utsatts för våld i hemmet i äktenskap med unionsmedborgare respektive tredjelandsmedborgare inte otillåten

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 2 september 2021 i mål C-930/19, Belgiska staten (Uppehållsrätt vid våld i hemmet), prövat en begäran om förhandsavgörande från Conseil du contentieux des étrangers (Migrationsdomstolen, Belgien) angående giltigheten av artikel 13.2 i direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier m.m., mot bakgrund av artiklarna 20 och 21 i stadgan. Begäran har framställts i ett mål mellan tredjelandsmedborgaren X och belgiska staten angående frågan om bibehållen uppehållsrätt för honom i Belgien efter äktenskapsskillnad, mot bakgrund av att X utsatts för våld i hemmet inom äktenskapet.

X gifte sig med en fransk medborgare i Alger. 2012 födde hans hustru parets dotter. X flyttade till Belgien och fick uppehållstillstånd där. Efter nästan fem års äktenskap, varav två års samboende i Belgien, tvingades X, efter att ha utstått våldsamheter från sin hustrus sida, att lämna makarnas gemensamma hem. Han bodde först på ett härbärke, men flyttade den 22 maj 2015 till en bostad i Tournai (Belgien). Den 2 mars 2015 anmälde X att han hade utsatts för våld i hemmet. År 2018 ansökte X om äktenskapsskillnad.

Under tiden hade belgiska staten återkallat X:s uppehållsrätt på grund av att han inte hade visat att han hade tillräckliga tillgångar för att försörja sig själv. Enligt den belgiska bestämmelse som syftar till att införliva artikel 13.2 i direktiv 2004/38 föreskrivs att vid äktenskapsskillnad eller hemskillnad ska en tredjelandsmedborgare, som under äktenskapet har utsatts för våld i hemmet av sin maka eller make som är unionsmedborgare, under vissa villkor få behålla sin uppehållsrätt, bland annat om personen i fråga har tillräckliga tillgångar.

X överklagade detta beslut till den hänskjutande domstolen och påstod att det föreligger en omotiverad skillnad i behandling mellan en unionsmedborgares make och maken till en tredjelandsmedborgare som är lagligen bosatt i Belgien. Enligt den belgiska bestämmelse genom vilken artikel 15.3 i direktiv 2003/86 har införlivats krävs det nämligen, vid äktenskapsskillnad eller hemskillnad, dock endast bevis för att det har förekommit våld i hemmet för att en tredjelandsmedborgare som beviljats rätt till familjeåterförening med en tredjelandsmedborgare som är lagligen bosatt i Belgien ska få behålla uppehållsrätten. Den hänskjutande domstolen anser att om vad gäller villkoren för bibehållen uppehållsrätt vid äktenskapsskillnad för en tredjelandsmedborgare som har utsatts för våld i hemmet av sin maka eller make, är bestämmelserna i direktiv 2004/38 mindre fördelaktiga än dem i direktiv 2003/86. Den ifrågasätter därför giltigheten av artikel 13.2 i direktiv 2004/38, i synnerhet mot bakgrund av principen om likabehandling i artikel 20 i stadgan.

EU-domstolen konstaterade inledningsvis att den hänskjutande domstolen sökt få klarhet i huruvida unionslagstiftaren – genom att föreskriva att vid äktenskapsskillnad är fortsatt uppehållsrätt för tredjelandsmedborgare som har utsatts för våld i hemmet av sin make eller maka som är unionsmedborgare underställd de villkor som föreskrivs i artikel 13.2 andra stycket i direktiv 2004/38, bland annat kravet om tillräckliga tillgångar, trots att det i artikel 15.3 i direktiv 2003/86, under samma

omständigheter, inte uppställs några sådana villkor för att bevilja ett eget uppehållstillstånd för tredjelandsmedborgare som har utsatts för våld i hemmet av sin make eller maka som också är tredjelandsmedborgare – har infört en skillnad i behandling mellan dessa två kategorier av tredjelandsmedborgare som varit utsatta för våld i hemmet, till nackdel för den förstnämnda kategorin, i strid med artiklarna 20 och 21 i stadgan. Den framhöll att **principen om likhet inför lagen** i enlighet med vad som stadgas i artikel 20 i stadgan är en allmän unionsrättslig princip som innebär att lika situationer inte får behandlas olika och att olika situationer inte får behandlas lika, såvida det inte finns sakliga skäl för en sådan behandling. **Kravet på att situationerna ska vara lika för att man ska kunna konstatera att likabehandlingsprincipen har åsidosatts** ska bedömas med beaktande av **samtliga omständigheter som kännetecknar situationerna** och i synnerhet utifrån föremålet för och syftet med den rättsakt som medför den ifrågavarande skillnaden i behandling, varvid principerna och målsättningarna på det område som rättsakten omfattas av ska beaktas. Det skulle därmed prövas huruvida å ena sidan **tredjelandsmedborgare som är makar till en unionsmedborgare** och som har utsatts för våld i hemmet som begåtts av unionsmedborgaren och som omfattas av tillämpningsområdet för **artikel 13.2** i direktiv 2004/38, och å andra sidan **tredjelandsmedborgare som är makar till en tredjelandsmedborgare** och som har utsatts för våld i hemmet som begåtts av sistnämnda tredjelandsmedborgare och som omfattas av tillämpningsområdet för **artikel 15.3** i direktiv 2003/86, befinner sig i en jämförbar situation såvitt gäller rätten till bibehållen uppehållsrätt i en medlemsstat mot bakgrund av de omständigheter som är kännetecknande för dessa två situationer.

Domstolen att denna situation inte leder till diskriminering. Trots att syftet med såväl artikel 13.2 första stycket c i direktiv 2004/38 som artikel 15.3 i direktiv 2003/86 är att säkerställa skydd för familjemedlemmar som har utsatts för våld i hemmet, sorterar de system som införs genom dessa direktiv under olika områden, vars principer, föremål och syften också skiljer sig åt. De personer som omfattas av direktiv 2004/38 har dessutom en annan ställning och rättigheter av annat slag än dem som de personer som omfattas av direktiv 2003/86 kan åberopa, och det utrymme för skönsässig bedömning som medlemsstaterna har vid tillämpningen av de villkor som fastställs i dessa direktiv är inte detsamma. I förevarande fall var det således bland annat de belgiska myndigheternas val inom ramen för det stora utrymme för skönsässig bedömning som de har enligt artikel 15.4 i direktiv 2003/86 som ledde till den särbehandling som klaganden i det nationella målet har kritiserat. När det gäller bibehållen uppehållsrätt befinner sig tredjelandsmedborgare som är makar till en unionsmedborgare och som har utsatts för våld i hemmet av nämnda unionsmedborgare och som omfattas av direktiv 2004/38, å ena sidan, och tredjelandsmedborgare som är makar till en annan tredjelandsmedborgare och som har utsatts för våld i hemmet av nämnda tredjelandsmedborgare och som omfattas av direktiv 2003/86, å andra sidan, inte i en situation som är jämförbar vid en eventuell tillämpning av likabehandlingsprincipen.

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

Straff- och civilrättsligt samarbete

[Arvsförordningen tillämplig på skriftligt "gåvobrev" när gåvan fullbordas genom givarens död](#)

EU-domstolen, första avdelningen, har i dom den 9 september 2021 i mål C-277/20, UM, prövat en begäran om förhandsavgörande från Oberster Gerichtshof (Högsta domstolen, Österrike) angående tolkningen av artikel 3.1 b och artikel 83.2 i förordning nr 650/2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg (arvsförordningen). Begäran har framställts i ett förfarande som anhängiggjorts av UM, som är tysk medborgare. Förfarandet rör en ansökan om inskrivning i fastighetsregistret av äganderätten till en fastighet belägen i Österrike.

UM:s far upprättade 1975 ett avtal om att, till förmån för sin son och sin svärdotter, vid sin död överföra hälften av äganderätten till en fastighet belägen i Österrike, inklusive alla byggnader som vid tidpunkten för dödsfallet hade uppförts där, under vissa förutsättningar. När avtalet, på vilket österrikisk rätt hade angetts vara tillämplig, ingicks hade samtliga parter sin hemvist i Tyskland. Bland de villkor som föreskrevs i avtalet fanns bland annat skyldigheten för UM:s far att inom tio år efter ingåendet av avtalet bygga ett tvåfamiljshus på fastigheten samt villkoret att UM och hans hustru fortfarande skulle vara gifta och att hon fortfarande skulle vara i livet. I det motsatta fallet föreskrevs i avtalet att UM skulle vara den enda förmånstagaren. UM:s far gav även tillstånd till att äganderättsövergången skulle skrivas in i det österrikiska fastighetsregistret, efter uppvisande av ett officiellt dödsbevis och bevis för att villkoren för att verkställa överlåtelsen var uppfyllda. Innan UM:s far avled den 13 maj 2018 i Köln hade äktenskapet mellan UM och hans hustru upplösts, varefter hon hade avlidit. UM yrkade vid Bezirksgericht Hermagor (Distriktsdomstolen i Hermagor, Österrike) att hans äganderätt till den fastighet som det nationella målet rör skulle skrivas in i fastighetsregistret vid Bezirksgericht Hermagor. UM gjorde gällande att han vid sin fars frånfälle var ensam förmånstagare enligt arvsavtalet. Hans talan lämnades utan bifall, såväl där som i nästa instans.

EU-domstolen konstaterade att den hänskjutande domstolen först velat få klarhet i huruvida **artikel 3.1 b i arvsförordningen** ska tolkas så, att ett avtal enligt vilket en person vid sitt frånfälle ska överföra äganderätten till fast egendom som tillhör honom eller henne till andra avtalsparter utgör ett "**arvsavtal**", i den mening som avses i denna bestämmelse, och att den frågan skulle besvaras så att när en bestämmelse som förekommer i ett avtal om arv, i likhet med en "gåva" ("libéralité"), i den mening som avses i nämnda artikel 1.2 g, består i en gåva ("donation"), men **får verkningar först när arvlåtaren har avlidit, så omfattas den av samma förordnings tillämpningsområde.**

Den hänskjutande domstolen ville därutöver få klarhet i huruvida artikel 83.2 i arvsförordningen ska tolkas så, att den är tillämplig på den prövning av giltigheten av valet av tillämplig lag som gjordes före den 17 augusti 2015 avseende ett "arvsavtal", i den mening som avses i artikel 3.1 b i denna förordning. Om så är fallet skulle angivandet av österrikisk rätt i avtalet gälla. Frågan besvarades nekande.

Informationssamhället

[Internetleverantörs trafikstyrning genom avtalad begränsning av hastighet inte tillåten när den sker av affärsmässiga skäl](#)

EU-domstolen, åttonde avdelningen, har i dom den 2 september 2021 i mål C-34/20, Telekom Deutschland, prövat en begäran om förhandsavgörande från Verwaltungsgericht Köln (Förvaltningsdomstolen i Köln, Tyskland) angående tolkningen av artikel 3.1–3.3 i förordning (EU) 2015/2120 om åtgärder rörande en öppen internetanslutning m.m. Begäran har framställts i ett mål mellan Telekom Deutschland och Förbundsrepubliken Tyskland, företrädd av Bundesnetzagentur. Målet rör ett beslut i vilket Bundesnetzagentur konstaterat att ett taxealternativ strider mot skyldigheter som följer av unionsrätten och förbjuder att klausuler som syftar till att begränsa bredbandstillgången bibehålls eller införs.

Telekom är ett företag som är verksamt inom sektorn för informationsteknologi och kommunikation. Telekom erbjuder slutkunderna ett kompletterande alternativ (Add-on option) med så kallad "nolltaxa" med namnet "Stream On". Aktiveringen av detta alternativ gör att datamängder som förbrukas genom ljud- och videoströmning, som sprids av Telekomns partnerföretag, inte avräknas från den datamängd som ingår i baspaketet och vars fullständiga konsumtion i allmänhet leder till en minskning av överföringshastigheten. Genom att aktivera taxealternativet "StreamOn" accepterar slutkunden en begränsning av bandbreddstillgången till högst 1,7 Mbit/s för videoströmning, oavsett om det rör sig om videoinspelningar som sprids av partnerföretagen eller av andra leverantörer. Slut användaren kan när som helst avaktivera och återaktivera detta taxealternativ. Om han eller hon inte återaktiverar nämnda alternativ inom 24 timmar, så återställs automatiskt de standardparametrar som gäller för detta alternativ, det vill säga att avräkning inte sker från den datamängd som ingår i baspaketet samt att bandbreddstillgången begränsas. När det aktuella taxealternativet används gör Telekom en dubbel identifiering av det innehåll som slutkunden förbrukar för att kontrollera dels om det rör sig om videoströmning, dels huruvida det innehåll som tillhandahålls denna kund omfattas av tillämpningsområdet för detta taxealternativ. Denna identifiering görs på grundval av IP-adresser (Internetprotokoll-adresser) och URL (Uniform Resource Locator; generell resurspekare), protokoll, SNI (Server Name Indication; angivelse av serverns namn) och med hjälp av en filtrering med mönstermatchning.

Bundesnetzagentur slog i beslut fast att det aktuella taxealternativet inte uppfyller villkoren i artikel 3.3 i förordning 2015/2120, eftersom det är förenat med en sänkning av dataöverföringshastigheten för videoströmning till högst 1,7 Mbit/s. Dessutom angavs att villkoren för att vidta en trafikstyrningsåtgärd enligt artikel 3.3 andra stycket eller tredje stycket led a–c inte var uppfyllda i det aktuella fallet.

Bundesnetzagentur förbjöd Telekom dels att begränsa bredbandstillgången för videoströmning som omfattas av nämnda taxealternativ, dels att använda klausuler som föreskriver en sänkt överföringshastighet, såväl i avtal som ingås med innehållsleverantörer, som i avtal som ingås med slutkunderna. Telekom väckte talan mot beslutet vid den hänskjutande domstolen, som begärde förhandsavgörande.

EU-domstolen fann att de frågor som ställts avsåg att ge klarhet i huruvida **artikel 3 i förordning 2015/2120** ska tolkas så, att **begränsning av bredbandstillgången** på grund av ett taxealternativ med så kallad "nolltaxa" har aktiverats, som tillämpas på

videoströmning, oavsett om videofilmerna sprids av partnerföretag eller av andra innehållsleverantörer, **är förenlig med de skyldigheter** som följer av punkt 3 i denna artikel.

I artikel 3.3 första stycket i förordning 2015/2120 föreskrivs först att leverantörer av internetanslutningstjänster ska behandla all trafik likvärdigt, utan diskriminering, begränsningar eller störanden, oberoende, bland annat, av vilka applikationer eller tjänster som används. I andra stycket i artikel 3.3 anges vidare att första stycket i bestämmelsen inte ska hindra leverantörer av internetanslutningstjänster från att genomföra rimliga trafikstyrningsåtgärder. Det preciseras däri att för att sådana åtgärder ska anses vara rimliga ska de, för det första, vara öppna, icke-diskriminerande och proportionella, för det andra, inte grundas på kommersiella överväganden utan på objektiva tekniska skillnader mellan vissa kategorier av trafik och, för det tredje, inte övervaka innehållet och inte bibehållas längre än vad som är nödvändigt. Slutligen föreskrivs i tredje stycket i samma bestämmelse att leverantörer av internetanslutningstjänster inte får tillämpa trafikstyrningsåtgärder som går utöver de som anges i andra stycket och de får i synnerhet inte blockera, sakta ned, ändra, begränsa, störa, försämma eller diskriminera specifika applikationer, specifika kategorier av applikationer, specifika tjänster eller specifika kategorier av tjänster, utom när detta är nödvändigt, och i så fall under en begränsad tid, för att följa unionens lagstiftningsakter eller en med unionsrätten förenlig nationell lagstiftning, eller åtgärder som ger verkan åt sådana unionslagstiftningsakter eller sådan nationell lagstiftning, bevara robustheten och säkerheten i nätet, tjänster som tillhandahålls via det nätet och slutanvändarnas terminalutrustning, förhindra en överbelastning av nätet eller lindra effekterna av en sådan överbelastning. Dessa bestämmelser **syftar till att skydda likvärdig och icke-diskriminerande behandling av trafiken vid tillhandahållande av internetanslutningstjänster** och därtill kopplade rättigheter för slutanvändare. Ett **åsidosättande av skyldigheten att behandla all trafik lika kan inte motiveras med hänvisning till principen om avtalsfrihet**, som erkänns i artikel 3.2 i samma förordning.

Vidare utgör **artikel 3.3 i förordning 2015/2120 hinder mot varje åtgärd som strider mot skyldigheten att likabehandla trafiken när en sådan åtgärd grundas på affärsmässiga överväganden**. Möjligheten att styra trafik är begränsad till styrning som sker av tekniska hänsyn. Ett taxealternativ med så kallad nolltaxa, som det som är i fråga i målet vid den nationella domstolen, gör emellertid, på grundval av affärsmässiga överväganden, en åtskillnad inom internettrafiken, genom att trafik som går till partnerföretagens applikationer inte avräknas från den mängd data som ingår i baspaketet. En sådan affärsmetod uppfyller följaktligen inte den allmänna skyldigheten enligt artikel 3.3 första stycket i förordning 2015/2120 att behandla all trafik lika. Frågan besvarades därmed så, att artikel 3 i förordning 2015/2120 ska tolkas så, att en begränsning av bredbandstillgången på grund av att ett taxealternativ med så kallad "nolltaxa" har aktiverats, och som tillämpas på videoströmning, oavsett om videofilmerna sprids av partnerföretag eller av andra innehållsleverantörer, är oförenlig med de skyldigheter som följer av punkt 3 i denna artikel.

I allt väsentlig likvärdiga avgörande återfinns i domar samma dag i mål [C-5/20](#) och [C-854/19](#).

Arbetsrätt

Konsumenträtt

Migrationsrätt

[Tredjelandssmedborgare med arbetstillstånd har ansetts berättigad till italienska föräldraskapsförmåner](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 2 september 2021 i mål C-350/20, INPS. prövat en begäran om förhandsavgörande från Corte costituzionale (Författningsdomstolen, Italien) angående tolkningen av artikel 34 i Europeiska unionens stadga, artikel 3.1 b och j i förordning 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen, och artikel 12.1 e i direktiv 2011/98/EU om ett enda ansökningsförfarande för ett kombinerat tillstånd för tredjelandssmedborgare att vistas och arbeta på en medlemsstats territorium och om en gemensam uppsättning rättigheter för arbetstagare från tredjeland som vistas lagligen i en medlemsstat. Begäran har framställts i mål mellan, å ena sidan, O.D., R.I.H.V., B.O., F.G., M.K.F.B., E.S., N.P. och S.E.A., tredjelandssmedborgare som är innehavare av ett kombinerat tillstånd och, å andra sidan, Istituto Nazionale della Previdenza Sociale (INPS) (Nationella institutet för social trygghet, Italien). Målet rör beslutet att inte bevilja dessa tredjelandssmedborgare födelsebidrag och moderskapsbidrag. Tredjelandssmedborgare som lagligen vistas i Italien och som endast innehar ett sådant kombinerat arbetstillstånd som avses i lagstiftningsdekret nr 40 om införlivande av direktiv 2011/98 har inte beviljats födelsebidrag av INPS, eftersom de inte innehar ställning som varaktigt bosatta. De domstolar vid vilka de berörda tredjelandssmedborgarna bestred detta avslag biföll deras yrkanden med tillämpning av principen om likabehandling i artikel 12.1 e i direktiv 2011/98. Corte suprema di cassazione (Högsta domstolen, Italien), som har att pröva överklagandena av de beslut som fattats av flera domstolar i andra instans, ansåg att systemet med födelsebidrag strider mot flera bestämmelser i den italienska konstitutionen, jämförda med artiklarna 20, 21, 24, 33 och 34 i stadgan, och har ställt frågor till Corte costituzionale om huruvida artikel 1.125 i lag nr 190/2014 är förenlig med konstitutionen, i den mån det i denna bestämmelse uppställs krav på att tredjelandssmedborgare ska ha ställning som varaktigt bosatta för att kunna beviljas födelsebidraget.

Vad gäller **födelsebidraget** noterar **EU-domstolen** att detta bidrag automatiskt beviljas hushåll som uppfyller vissa objektiva, i lag definierade kriterier, utan att det görs någon individuell och skönsässig bedömning av sökandens personliga behov. Det rör sig om en kontantförmån som, genom ett bidrag från det allmänna till en familjs budget, bland annat är avsedd att lindra den börda som utgifter för underhåll av ett nyfött barn eller nyligen adopterat barn medför. Domstolen drar därav slutsatsen att detta bidrag utgör en familjeförmån i den mening som avses i artikel 3.1 j i förordning nr 883/2004. När det gäller **moderskapsbidraget** påpekar domstolen att det beviljas eller nekas med hänsyn till – utöver den omständigheten att det inte finns någon rätt till moderskapsersättning som har samband med ett

anställningsförhållande eller utövande av ett fritt yrke – de ekonomiska medlen i det hushåll som modern ingår i, på grundval av ett objektiva och i lag definierat kriterium, nämligen den ekonomiska situationen-indikatorn, utan att den behöriga myndigheten kan beakta andra personliga omständigheter. Detta bidrag är dessutom hänförligt till den gren av social trygghet som avses i artikel 3.1 b i förordning nr 883/2004.

Domstolen finner att födelsebidraget och moderskapsbidraget **omfattas av de grenar av social trygghet avseende vilka de tredjelandsmedborgare som avses i artikel 3.1 b och c i direktiv 2011/98 har rätt till likabehandling enligt direktivet.** De nationella bestämmelserna är därmed inte förenliga med direktivet.

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

[Frågan om sonen till person som avser grunda asylrätt på sonens status som subsidiärt skyddsbehövande är underårig ska göras utifrån tidpunkten när personen ansöker](#)

EU-domstolen, tredje avdelningen, har i dom den 9 september 2021 i mål C-768/19, Bundesrepublik Deutschland (familjemedlem), prövat en begäran om förhandsavgörande från Bundesverwaltungsgericht (Federala förvaltningsdomstolen, Tyskland) angående tolkningen av artikel 2 j i direktiv 2011/95/EU om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet. Målet rör ett beslut av den tyska flyktingmyndigheten att neka SE flyktingstatus eller ställning som subsidiärt skyddsbehövande för familjeåterförening med sin son.

SE:s son, född den 20 april 1998, kom till Tyskland år 2012 och sökte asyl där den 21 augusti samma år. Den 13 maj 2016, det vill säga när sonen redan hade fyllt 18 år, avtog den federala migrations- och flyktingmyndigheten asylansökan, men beviljade honom status som subsidiärt skyddsbehövande. SE kom till Tyskland i januari år 2016. Följande månad ansökte han om asyl och den 21 april samma år lämnade han in en formell ansökan om internationellt skydd. Federala migrations- och flyktingmyndigheten avtog hans ansökan om asyl och nekade honom flyktingstatus samt status som subsidiärt skyddsbehövande. Myndigheten konstaterade vidare att det inte förelåg skäl som talade mot att han skulle utvisas. SE överklagade, och målet överklagades till den hänskjutande domstolen, som begärde förhandsavgörande.

EU-domstolen fann att de två första frågorna avsåg att ge klarhet gällande **vilken tidpunkt som är den relevanta** för att bedöma huruvida en person som beviljats internationellt skydd är underårig, i den mening som avses i artikel 2 j tredje strecksatsen i direktiv 2011/95, i en situation när en asylsökande har rest in i den mottagande medlemsstat där hans eller hennes ogifta och underåriga barn befinner sig och från den status som subsidiärt skyddsbehövande som barnet har beviljats avser härleda asylrätt med stöd av denna medlemsstats nationella lagstiftning, enligt vilken en sådan rätt medges personer som omfattas av nämnda artikel i direktivet, för att kunna pröva den ansökan om internationellt skydd som ingetts av denna asylsökande.

Domstolen påminde om att direktiv 2011/95, som antagits med stöd av bland annat artikel 78.2 b FEUF, syftar till att införa ett enhetligt system för subsidiärt skydd. Det framgår för övrigt av skäl 12 i direktivet att ett av dess huvudsakliga syften är att

garantera att medlemsstaterna tillämpar gemensamma kriterier för att fastställa vilka personer som har ett verkligt behov av internationellt skydd. Det följer såväl av kravet på en **enhetlig tillämpning av unionsrätten som av likhetsprincipen**, att en unionsbestämmelse som inte innehåller någon uttrycklig hänvisning till medlemsstaternas rättsordningar för fastställandet av bestämmelsens innebörd och tillämpningsområde, i regel ska ges en självständig och enhetlig tolkning inom hela Europeiska unionen, med beaktande bland annat av det sammanhang i vilket bestämmelsen förekommer och det mål som eftersträvas med den aktuella lagstiftningen. Vidare ska artikel 7 i stadgan, vilken innehåller rättigheter som motsvarar dem som garanteras genom artikel 8.1 EKMR, erkänner rätten till respekt för privatlivet och familjelivet. Denna artikel 7 ska, enligt fast rättspraxis, tolkas mot bakgrund av den skyldighet att ta hänsyn till barnets bästa som anges i artikel 24.2 i stadgan, och med beaktande av att det är nödvändigt för ett barn att regelbundet upprätthålla ett personligt förhållande till båda föräldrarna, vilket anges i artikel 24.3 däri. Med denna utgångspunkt, och då en annan tolkning skulle kunna leda till bl.a. att samtliga sökande som kronologiskt sett befinner sig i samma situation inte ges en likadan och förutsägbar behandling, i enlighet med principerna om likabehandling och rättssäkerhet, ska, när en asylsökande, som har rest in i den mottagande medlemsstaten där dess underåriga och ogifta barn befinner sig, som från sitt barns beviljade status som subsidiärt skyddsbehövande avser härleda en rätt till de förmåner som avses i artiklarna 24-35 i direktiv 2011/95, och, i förekommande fall, asylrätt för egen del, när detta i enlighet med artikel 3 i direktivet föreskrivs i nationell lagstiftning, är den tidpunkt som är relevant för att avgöra om den person som beviljats internationellt skydd är "underårig", i den mening som avses i artikel 2 j tredje strecksatsen i direktiv 2011/95, vid prövningen av den asylansökan som ingetts av fadern, det datum då den sistnämnde ingav en sådan ansökan.

Miljörätt

EU-RÄTTEN I SVENSKA JURIDISKA TIDSKRIFTER

[Europarättslig tidskrift](#) är åter fritt tillgänglig på nätet.

[Skattenytt](#) tillhandahåller vissa artiklar fritt på nätet. Från dess webbplats på senare tid noteras [Förpliktelsers betydelse för fastställandet av beskattningsunderlaget för mervärdesskatt](#) av Giacomo Lindgren Zucchini.

[Svensk juristtidning](#) tillhandahåller alla artiklar fritt på nätet. Från senare datum kan noteras [Utvisning på grund av brott: En jämförelse av svensk och norsk rätt](#) av Caroline Taube.

NYA MÅL

DET HÄNDER I EU-DOMSTOLEN

EU-domstolen, stora avdelningen, kommer den 26 oktober 2021 kl. 09.30 att meddela dom i mål C-109/20, PL Holdings, angående en begäran om förhandsavgörande från Högsta domstolen rörande frågan

”Innebär artiklarna 267 och 344 i FEUF, såsom de tolkades i Achmea, att ett skiljeavtal är ogiltigt om det har ingåtts mellan en medlemsstat och en investerare - när det i ett investeringsavtal finns en skiljeklausul som är ogiltig på grund av att avtalet ingåtts mellan två medlemsstater - genom att medlemsstaten, sedan investeraren påkallat skiljeförfarande, som ett resultat av statens fria vilja avstår från att göra gällande invändningar mot behörigheten?”

Generaladvokaten Kokott föreslog att frågan skulle besvaras på följande sätt:

”Individuella skiljeavtal mellan medlemsstater och investerare från andra medlemsstater avseende myndigheters tillämpning av unionsrätten är förenliga med skyldigheten till lojalt samarbete enligt artikel 4.3 FEUF och unionsrättens autonomi enligt artiklarna 267 och 344 FEUF endast om medlemsstaternas domstolar kan göra en fullständig prövning av huruvida skiljedomen är förenlig med unionsrätten, för den händelse detta är nödvändigt efter en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF. Sådana skiljeavtal ska dessutom vara förenliga med likabehandlingsprincipen enligt artikel 20 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.”

FRÅN LAGSTIFTNING SAR BETET

[Lagstiftningsåtgärder med anledning av EU:s gröna taxonomiförordning](#)

Prop. 2021/22:11

I propositionen föreslår regeringen några lagstiftningsåtgärder med anledning av EU:s gröna taxonomiförordning. Förslagen innebär i huvudsak följande.

- Upplysningsbestämmelser införs i några lagar på fondområdet om att det i EU-förordningen finns ytterligare bestämmelser om vad en informationsbroschyr och en årsberättelse ska innehålla.
- Fondförvaltare ska betala årliga avgifter för Finansinspektionens verksamhet enligt EU-förordningen.
- Det införs ett krav på att fondförvaltare ska lämna information enligt EU-förordningen för att få ingå fondavtal med Pensionsmyndigheten.
- En upplysningsbestämmelse införs i lagen om värdepappersmarknaden om att det i EU-förordningen finns ytterligare bestämmelser för den som tillhandahåller portföljförvaltning.
- Upplysningsbestämmelser införs i årsredovisningslagen om att det i EU-förordningen finns ytterligare bestämmelser om vad en hållbarhetsrapport ska innehålla.

Förslagen i propositionen behandlar inte frågan om vad som är miljömässigt hållbart. Den frågan behandlas i EU:s gröna taxonomiförordning och i delegerade akter som antas av kommissionen.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2022, vilket är den tidpunkt då EU:s gröna taxonomiförordning ska börja tillämpas i de delar som gäller förordningens klimatrelaterade miljömål.

[Regellättnader på värdepappersmarknaden och några frågor om referensvärden](#)

Prop. 2021/22:8

I propositionen finns förslag till lagstiftningsåtgärder som bör vidtas med anledning av åtgärds paketet för kapitalmarknadernas återhämtning och som föranleds av ändringar i EU:s direktiv om marknader för finansiella instrument, EU:s prospektförordning och EU:s förordning om värdepapperisering.

Förslagen i propositionen omfattar bestämmelser om informationskrav, produktstyrning och handel med råvaruderivat i lagen om värdepappersmarknaden och bestämmelser om hänvisningar till den lagen i lagen om värdepappersfonder och lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Förslagen omfattar även bestämmelser om ingripanden i lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s prospektförordning och lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om värdepapperisering.

[Anpassningar av svensk lag till EU:s förordningar om Schengens informationssystem](#)

Prop. 2020/21:222

I propositionen lämnas förslag till de lagändringar som krävs för att anpassa svensk rätt till EU:s nya regelverk om Schengens informationssystem (SIS). Förslagen lämnas med anledning av tre nya EU-förordningar om SIS som antogs 2018. Förordningarna ska börja tillämpas fullt ut vid ett datum som kommissionen senast den 28 december 2021 ska fastställa.

Regeringen föreslår att lagen (2000:344) om Schengens informationssystem upphävs och ersätts med en ny lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordningar om Schengens informationssystem. Vidare föreslås ändringar i utlänningslagen (2005:716), offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), utlänningsdatalagen (2016:27) och lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område. Förslagen om ändringar i utlänningslagen innebär att möjligheten att återkalla uppehållstillstånd utökas. Förslagen om ändringar i offentlighets- och sekretesslagen innebär bland annat att sekretess för uppgifter som avser registreringar i SIS omfattar nya registreringskategorier. Vidare föreslås att sekretessen för sådana uppgifter ska gälla hos fler myndigheter än i dag.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den dag regeringen bestämmer.